

Fem viktiga begrepp i skolan *(som bör definieras)*

Full måluppfyllelse
Kollegialt lärande
Vetenskaplig grund
Beprövad erfarenhet
Systematisk kvalitetsarbete

Fem viktiga begrepp i skolan *(här fokuseras nu)*

Full måluppfyllelse

Kollegialt lärande

Vetenskaplig grund

Beprövad erfarenhet

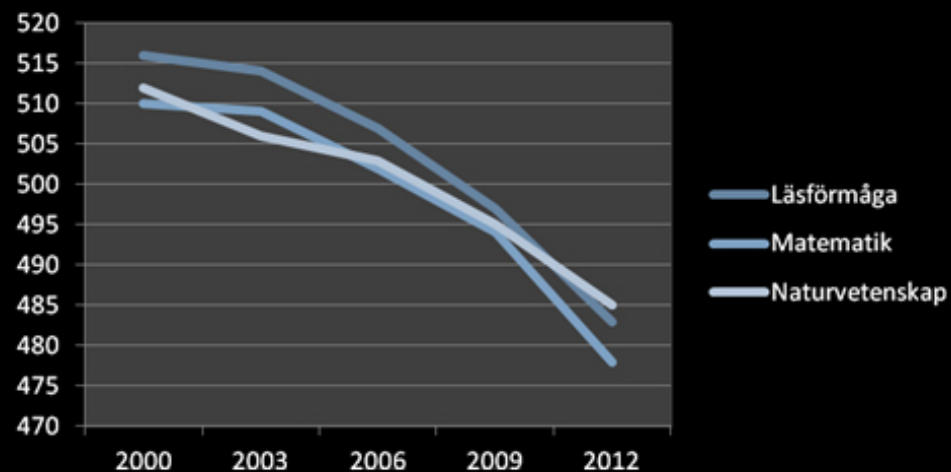
Systematisk kvalitetsarbete

“Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.”

Skollagen Kap 1 § 5 (2011)

Svenska PISA-resultat 2000-2012

Programme for International
Student Assessment (PISA)

Utbildningen

Undervisningen

Lärandet

Skolan

Lärarprofessionen

Utbildning

Systematisk undervisning och träning
som ger kunskaper och färdigheter
för visst yrke

Utbildningsvetenskap

avser inte endast forskning
inom yrkesutbildning eller yrkesfortbildning

Beprövad erfarenhet

Be-prövad (1650)

vattna – bevattna

fria – befria

gjuta – begjuta

svara – besvara

sluta – besluta

sjunga – besjunga

Termen/ordet

Beprövad

- Från tyskans 'erprobt' med vilket avses 'något som har prövats med framgång under tillräcklig tid'.
- Med 'prövad' menas att: 'utföra ett prov som är abstrakt eller något mer komplicerat'.
- Med 'prov' avses att 'prova något konkret'.
- I engelskan används ordet 'proven' som synonym till beprövad.
- Från latinets 'probatur'; 'att döma av det goda i en sak' .

Termen/ordet

Beprövad

- Från tyskans 'erprobt' med vilket avses 'något som har prövats med framgång under tillräcklig tid'.
- Med 'prövad' menas att: 'utföra ett prov som är abstrakt eller något mer komplicerat'.
- Med 'prov' avses att 'prova något konkret'.
- I engelskan används ordet 'proven' som synonym till beprövad.
- Från latinets 'probatur'; 'att döma av det goda i en sak' .

Beprövad

att något abstrakt är prövat av någon under så lång tid som behövs för att det prövade ska ses som framgångsrikt och säkert.

Erfarenhet (1657)

från tyskans 'erfahren' i betydelsen: "genom egen upplevelse bli medveten om något sammanhang".

Med erfarenhet menas egen praktisk upplevelse som gett upphov till en djupare insikt än vad en vardagserfarenhet ger.

Begreppet

Beprövad erfarenhet

något abstrakt och icke-teoretiskt som är praktiskt prövat av någon så att det prövade kan ses som säkert och framgångsrikt och som gett upphov till en djupare insikt.

Ragnar Levi, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU). “Det olyckliga med begreppet ‘beprövad erfarenhet’ är att det saknar en bra definition. Alla tycks lägga olika innebörd i uttrycket, och det blir oklart vad man egentligen menar.”

Maria Jacobsson, jurist på tillsynskansliet vid Socialstyrelsen:
“Beprövad erfarenhet innebär sådana metoder som används inom vården och anses vara verksamma. Det som läkarkollektivet anser vara en inarbetad praxis kan innefattas här. Man kan säga att det man lär sig under läkarutbildningen är grunden. Sedan utvecklas givetvis erfarenheterna allt eftersom forskningen går vidare. [...] Hur lång tid denna praxis ska ha använts är inte klarlagt. Inte heller vilka professioner som ska ha prövat dem och hur länge.” (Jacobsson, 2007).

Begreppet

Beprövad erfarenhet

Begreppet

Beprövad erfarenhet

Läkartidningen: “Vetenskap och evidensbaserad medicin är man någorlunda överens om, men beprövad erfarenhet är svårare. Det står för en kollektiv ståndpunkt i bemärkelsen »det här brukar gå bra«, så begreppet är inte tydligt.” (Hernborg, 2007).

Skolverket

Begreppet

Beprövad erfarenhet

“Beprövad erfarenhet är en erfarenhet som är dokumenterad, delad och prövad i ett kollegialt sammanhang.” (Skolverket, 2012).

“Beprövad erfarenhet är systematiskt prövad, dokumenterad och genererad under en längre tidsperiod och av många.” (Skolverket, 2013, s. 11.).

“För att en erfarenhet ska vara beprövad måste den användas av ett större flertal, vara delad och prövad i ett kollegialt sammanhang och den måste vara dokumenterad.” (a.a., s 12).

Skolverket

Begreppet

Beprövad erfarenhet

Beprövad erfarenhet har ingen exakt definition i lagtext eller förarbeten. Skolverket definierar, i likhet med Socialstyrelsen, beprövad erfarenhet som kunskap som är genererad vid upprepade tillfällen över tid, som är dokumenterad och kvalitetssäkrade enligt vedertagen metod. Att en eller ett fåtal skolor arbetar på ett visst sätt kan därmed inte benämnas som beprövad erfarenhet utan man kan då istället tala om t.ex. lärande exempel. (Skolverket, 2015).

Begreppet

Beprövad erfarenhet

Beprövad erfarenhet är något mer än erfarenhet, också om den är lång. Den är prövad. För detta fordras att den ska vara dokumenterad, i varje fall på något sätt kommunicerad så att den kan delas med andra. Den ska också i ett kollegialt sammanhang vara granskad utifrån kriterier som är relevanta för erfarenhetens verksamhetsinnehåll. Den bör också vara prövad utifrån etiska principer: all erfarenhet är inte av godartat och därmed av efterföljansvärt slag. Med en sådan prövning kommer man nära det vetenskapliga arbetssättet även om innehållet kan vara ett annat än det vetenskapligt genererade. (Högskoleverket 2008).

Begreppet

Beprövad erfarenhet

Confucius (551–479 f. Kr.):

“By three methods we may learn wisdom:

First, by reflection, which is noblest;

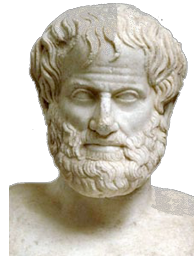
Second, by imitation, which is easiest; and

Third by experience, which is the bitterest.”

Begreppet

Beprovdad erfarenhet

Aristoteles (384 f.Kr.-322 f.Kr.):

Erfarenhet i en vardaglig betydelse för 'det säregna';
kännedom om något utan att denna behöver vara grundad i teoretiskt vetande.

Begreppet

Beproövad erfarenhet

Mary Wollstonecraft 1759-1787:

Life experiences had crucial impact on one's possibilities and character.

Det som framstår som ett problem är att varje erfarenhet är ny och att den bygger på tidigare erfarenheter, vilket innebär att ingen erfarenhet är exakt den andra lik, som i sin tur gör att de i strikt och systematisk mening inte kan bygga på varandra eller delas av andra. Det är på identiskt samma sätt omöjligt att stiga ned i samma flod två gånger, som Herakleitos (senare delen av 500-talet f. Kr.) anses

Begreppet

Beprovdad erfarenhet

David Hume (1711-1776):

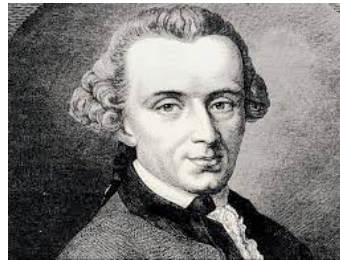

Erfarenhet består av att vi gör samma sak om och om igen och ur dessa upprepade händelser förstår orsakssammanhang.

Begreppet

Beprövad erfarenhet

Immanuel Kant (1724-1804):

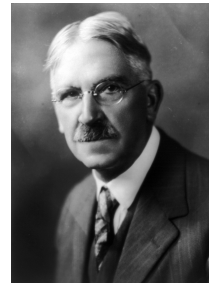

Till sinnesdata måste adderas människans sätt att strukturera dessa genom en förståndsaktivitet. På så vis blir erfarenheten transcendental – den är på förhand underställd ett antal förståndsformer.

Begreppet

Beprovad erfarenhet

John Dewey (1724-1804):

It ought not to be necessary to say that experience does not occur in a vacuum. There are sources outside an individual which give rise to experience. It is constantly fed from these springs.

Begreppet

Beprovad erfarenhet

Hans-Georg Gadamer (1900-2002):
Hannah Arendt (1906-1975):

The essence of Dasein lies in its existence.

Begreppet

Beprövad erfarenhet

Skolverket

Väljer en särskild kunskapstradition: scientism och positivism:

- Stora mängder av data (Minten, 2015)
- Användas av ett större flertal (2013)
- Under en längre tidsperiod (2013)
- Delad (2013)
- Prövad i ett kollegialt sammanhang (2013)
- Systematiskt prövad (2013)
- Dokumenterad (2013)

Begreppet

Beprövad erfarenhet

Beprövad erfarenhet i skolan finns som en pågående, medveten och subjektiv professionell handling. Den syftar till att avsiktligt nå ett på förhand bestämt lärande där den praktiska klokskapen syns i handlingens ogömda (det som öppnar sig) innehåll eller mening. Något som kan erbjudas men inte kopieras av lärare i skolan.

